

Folkärna Jaktvårdskrets

Slaktvikt.

Slaktvikten är den vikt då kroppen är utan huvud, inälvor, och nedre delen av benen. Denna vikt är ca 55 procent av den totala kroppsvikten. Enklast är att väga halv älg x 2.

Normal slaktvikt hos kalv i oktober är ca 70 kg, och hos fjoling i oktober ca 150 kg. Vikten hos vuxna djur varierar stort, normal slaktvikt för tjurar är 180 - 230 kg och för kor 170-200 kg. Här följer några enkla omräkningstal där det räcker med att endast väga en bog, ett lår eller en kvarts älg för att få fram total slaktvikt.

Bogvikt(en bog) x 8,5 =	Total slaktvikt
Lårvikt(ett lår) x 6 =	Total slaktvikt
Lårvikt x 5,2 =	Total slaktvikt för fjoling
Lårvikt x 6,6 =	Total slaktvikt för stor tjur
¼ (delat mellan 3:e och 4:e revbenet bakifrån) x 4 =	Total slaktvikt

Dessa omräkningar är inte lika säkert som totalvägning, men kan vara ett alternativ om inte jaktlaget, vid något tillfälle, inte har möjligheter att väga hel kropp.

Ålder.

Ålder bestäms från käkarna på vuxna djur. De som ej har utbildning i detta, kan flå av **vänster** undre käkhalva, rengör noga ex. med höetrycksvätt eller med kniv och borste. Allt kött och hinnor ska bort. **OBS FÅR EJ KOKAS.** Då försvinner all information. Kapa käkhalvan före första tanden, respektive efter sista kindtanden, inalles sex st. tänder.(se bifogad bild) Låt därefter käkhalvan lufttorka till dagen efter. Skriv jaktlag, jaktledarens namn, telefonnummer, älgens nr i Viltdata samt **ÄLGENS** kön på en lapp. Det ska endast lämnas in käkhalvor från **vuxna djur.** Är det fler käkar var vänlig märk käkarna väl. I de jaktlag som ej har utbildad åldersbestämnare går det att lägga käke (käkarna) och lappen i en påse i postlåda med älg hos Sven Ove Karlsson i Östanby 112.

Till årsmötet kommer en sammanställning att göras. **OBS. Käken är en färskvara.** För att kunna avgöra äldre djurs ålder med hjälp av tänderna tillgrips främst två tekniker: **tandstege** och **tandsnittning**. Tandstegen byggs upp av sparade underkäkshalvor från djur med känd ålder, monterade efter varandra i en ram. Jämförs käkarnas storlek och graden av tandslitage, med okända käkars kan de senare åldersbestämmas. Ungefär 90% av de bedömda käkarnas ålder brukar kunna skattas rätt, med en felmarginal på ca ett år.

Finns ingen tandstege att tillgå, eller om slitaget är svårbedömt, måste tänderna snittas. Det kräver särskilda verktyg och tillgång till en lupp med stark förstoring. I tvärsnittet kan mörka årsringar ses där vintertillväxten av tandcementet skett. Metoden borde vara den säkraste för en korrekt åldersbestämning, men ibland är linjerna otydliga eller felaktiga. Det gör att åldersbedömningen blir ungefär lika säker som metoden med tandstege.

NÅGOT OM ÄLGENS TÄNDER

Kalven föds med 3 framtänder, 1 hörntand, 3 främre kindtänder i varje underkäkshalva. Framtänder och hörntand saknas i överkäkarna Under sensommaren växer 4:e kindtanden fram. Alltså, vid jaktens start i oktober har kalven normalt 4 kindtänder.

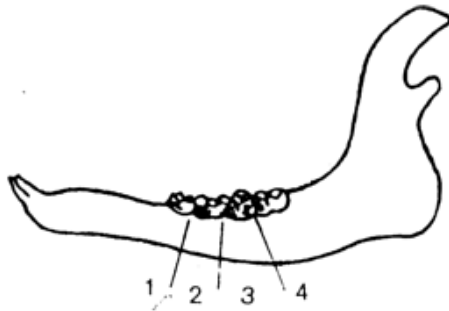
I december-januari växer ytterligare en permanent tand ut (kindtand nr5). Under andra sommaren, när älgen är cirka 1 år, kommer den innersta kindtanden (nr 6). Då sker också tandömsningen och alla mjölkttänder byts ut mot permanenta tänder. Den slutgiltiga tanduppsättningen är klar aug-okt.

Fjoling har således 6 kindtänder i varje käkhalva den innersta kanske inte helt utvuxen. Mjölkttänder kan sitta kvar som "skållor" ovanpå de 3 framträngande permanenta kindtänderna. Om tandömsningen har avslutats är de 3 främre kindtänderna betydligt ljusare än de 3 bakre.

2-åringen och äldre har alltid 6 kindtänder i ungefär samma färg.

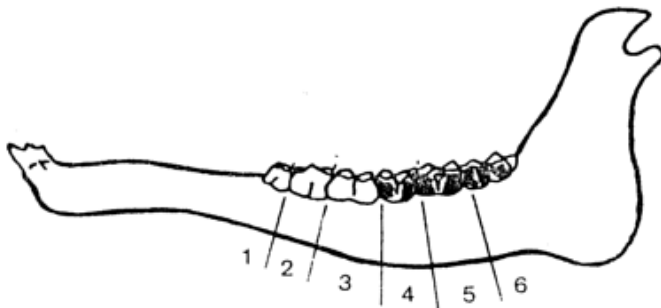

Folkärna Jaktvårdskrets

KALV

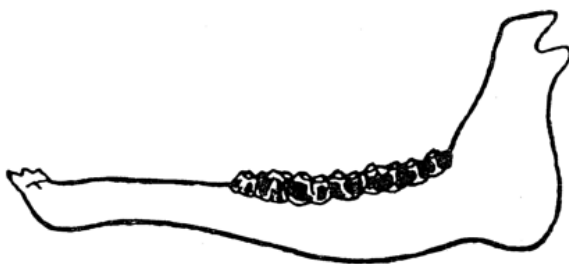
Tre kindtänder (mjölkötänder) 1,2 3 samt en permanent kindtand

FJOLING

De tre första kindtänderna är ljusa och lätt att skilja från tänderna 4 och 5.

Tand nr 6 är också ljus och kanske inte helt utvuxen.

ÄLDRE DJUR

Samtliga tänder helt utvuxen och har i stort sett samma färg.